

бно враховувати середній шкільний бал (що є оцінкою більш об'єктивною) і, обов'язково тестування (екзамен) університету, в який абітурієнт вступає.

8. Відкриття в Україні філій російських (переважно технічних) вузів.

Паценко О. Ю., канд. екон. наук, доцент
кафедри міжнародної економіки

ПРОБЛЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Складні питання, що їх змушені вирішувати викладачі в процесі оцінювання знань студентів, як це видається на перший погляд, розгортаються в наступних напрямках:

1) чи підлягає оцінці саме рівень оволодіння відповідним матеріалом (категоріальним, розрахунковим, фактичним), чи все-таки на перше місце виступають сформовані вміння мислити, спираючись на засвоєний матеріал, самостійно знаходити взаємозв'язки матеріалу курсу з передуючими йому курсами, можливості використання набутих вмінь та навичок в практичній діяльності;

2) наскільки прозорою та об'єктивною може бути система оцінювання, чи можна подолати в ній абсолютно, на наш погляд, природній елемент суб'єктивності;

3) наскільки в кінцевій оцінці буде відображатися ступінь виконання студентом передбачених навчальною програмою дисципліни видів робіт і чи не перетворюється вона в умовах рейтингової системи на механістичне виставлення балів;

4) наскільки взагалі можливою є прозора та об'єктивна система оцінювання за масового навчання, коли викладач змушений щоденно спілкуватися з великою кількістю різноступенево підготовлених студентів; іншим питанням, яке виникає в цій частині, є певний спротив учасників процесу необхідності самостійно обирати види роботи з запропонованих викладачем та формувати свою оцінку, несхильність до пошукової, аналітичної роботи, тощо.

На наш погляд, оцінка завжди буде суб'єктивною, оскільки, з одного боку, імманентно буде базуватися на відносинах викладача та студента з їх особистісними рисами, з іншого — завжди буде відносною, полягати у порівнянні з іншими учасниками, оскі-

льки за своєю природою не може бути абсолютною, слугуючи виміром неабсолютного знання, що, звичайно, більше властиво гуманітарним дисциплінам. Звичайно, математизація оцінки (розподіл по видах робіт з відповідною сумою балів) робить її ніби прозорішою, але виставлення балів всередині видів робіт буде все-таки не таким прозорим (на вид робіт відведено 20 балів, але виконано обсяг неповністю, і як тоді її диференціювати, за якими критеріями). В цій частині процентний підхід до оцінки, як видається, може все-таки покращити прозорість її виставлення і зробити, принаймні зовнішньо, більш справедливою та адекватною зусиллям студента.

Приклад розрахунку. Вся сума балів, яка відводиться на оцінку систематичності та активності студента на семінарах, складає 20 балів. Виходимо зі шкали оцінювання, прийнятої в КНЕУ за ECTS. За умови активності на більш ніж 90 % усіх семінарських занять оцінка за цей вид робіт складає 20 балів, на більш ніж 80 % семінарських занять коефіцієнт оцінювання складає 0,8 (оцінка — 16 балів), далі можна або обмежитися рівнями в 70 %, 60 %, 50 %, 20 %, або вираховувати процентний бал більш точно.

Ту ж саму оцінку (відсоткову) можна вираховувати за різними видами робіт. Виходимо з того, що кожен з видів робіт (проблемну ситуацію, кейс, вирішення задачі, доповідь, есе) ми оцінюємо як 0, 6, 8, 10 балів. Критерії для оцінок 6, 8, 10 вироблені попередньо. Припустимо, таких видів робіт може бути в курсі 10. Тоді рівнем оцінки «відмінно» буде 90 % максимальної кількості балів за цю роботу — 90 балів (їх може бути 5, 7, 4 — тоді відповідно базою зрівняння будуть 50, 70, 40 балів).

Тоді з метою отримання кількості балів з дисципліни спочатку складаємо всі бали студента, отримані за саме цей вид робіт, а потім ділимо на максимальну кількість балів. Наприклад, $6 + 8 + 10 + 8 + 10 + 8 + 6 = 56$. $56/90 = 0,7$. Всього за цей вид робіт 20 балів, а оцінка студента — 14 балів. Серйозне і проблемне за цих умов питання — чи виходить при цьому з 90 балів, тобто максимальної оцінки, чи якогось іншого, «достатнього» рівня у 60 балів.

За умов широкого використання інформаційних технологій та прикладних програм реалізувати подібний підхід нескладно за допомогою, наприклад, пакету Microsoft Excel. Математизація підходу, на наш погляд, за цих умов забезпечує процесу конвертації знань у бали переконливість та прозорість. Даний досвід використовувався при викладанні дисципліни «Тренінг: міжнародний економічний аналіз».